

Yüksek Mühendis Mektebi Bütçesi

Sıra Numarası : 207

YÜKSEK MÜHENDİS MEKTEBİ 1928 SENEİ MALİYESİ BÜTÇESİ KANUN LÂYİHASI VE BÜTÇE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

12 Nisan 1928

Muameleât Müdüriyeti

Adet : 6/1651

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Nafia Vekâleti Celilesince tanzim edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 8 Nisan 1928 tarihli içtimasında bittezekkür Anadolu hattından muavenet yapılmak suretiyle, Meclisi Âliye arzı tasvip olunan Yüksek Mühendis Mektebi Bütçe Kanunu Lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının ve Maliye Vekâleti Celilesinden yazılan 14 Mart 1928 tarih ve 52724 numaralı mütalâanamenin musaddak suretleri leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe

1928 senei maliyesi bidayetinden itibaren «Yüksek Mühendis Mektebi» namı altında ihtisas şubelerine ayrılmak üzere tevsi edilen ve bütçesi de Nafia Vekâletine merbut mülhak bir bütçe haline konulan «Mühendis Mektebi» nin marezzeikir senei maliyeye ait bütçesinin varidat kısmı ve masarif kısmı üç faslı havi olmak üzere tertip edilmiştir.

Bunlardan masarif kısmının masarifi daimi faslı bu sene talebe miktarının 240 kişiye ibläği mukarrer olduğu cihetle bu miktara göre hesap; lâboratuvar vesaire tesisata masraf ceman (20 000) yirmi bin lira olarak tahsis edilmiş; mektebin tevsi ve mülhak bütçe ile idaresi dolayısıyla maaşat faslına da :

Evvelâ : Heyeti idareyi teşkil eden memurun meyanına yeniden ithaline lüzum görülen bir pansiyon müdürü için şehri (5 000) ve bir muhasibi mesul için de şehri (4 000) kuruş ve tesis edilen lâboratuvarlar için alınacak iki preparatuvardan beheri için ise şehri (3 000) kuruş verilmek üzere ceman dört memur maaşı ile;

Saniyen : Yeniden tesis edilen ihtisas şubeleri dolayısıyla tezayüt eden derslere nazaran muhdes muallim maaşatı ilâve edilmiş; ve binaenaleyh maaşat faslının muallim maaşatı maddesi bu esasa göre hesabedilmiştir. Bunlardan başka mektepte yeniden tesis edilen ihtisas şubelerine celbedilecek ecnebi bir profesörün maaş ve harcırahı olmak üzere maaş ve harcırah maddelerine de ceman 11 000 lira ilâve edilmiştir. Ve inşaat maddesine ise: Bu kere mektebin tevsi ve talebe adedinin tezyidi dolayısıyla mecburi bir hal alan yanmış kısmının yeniden inşası için ceman 50 570 lira vaz edilmiştir ki bunun yirmi beş bin lirası Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesine yetiştirilen talebeler ücuratı muavenet olarak açık kapatılmıştır.

Varidat kısmına gelince :

Burada mektebin varidat temin eyleyecek olan kütüphane, matbaa, lâboratuvar vesaire gibi aksaından tahassül edecek varidatla kendi hesabına leylili olarak girecek talebenin vereceği ücurat mecmuu; mektebin bu tarzdaki teşkilâtının henüz birinci senesi olması ve binaenaleyh bu hususta elde tahmini takviye edecek bir derecede bir malûmat bulunmaması dolayısıyla yapılan bir tahmine göre ceman mevadı aidesine (2 000) lira olarak vaz edilmiştir. Devlet Demiryolları birçok talebe yetiştirdiğinden dolayı bir muavenet olarak (25 000) lira vaz edilmiştir. Yine bu mektebin yetiştirdiği mühendislerin hidematından müstefit olan şehremanetleri ve belediyeler sair müessesattan da muavenet ihtimaline binaen bütçenin varidat kısmına mahsus maddeler konmuştur. İşte bu esasata nazaran yapılan bütçenin varidat kısmı ceman (250 590) liradan ve masarif kısmı ise keza (250 590) liradan ibarettir.

Bu suretle 1928 senesi için evvelce teklif ve Meclisi Âliye sevk edilen bütçeye masarif olarak vaz olunan (225 590) lira Devlet Demiryollarından alınacak (25 000) liralık muavenet miktarınca tezyit edilerek bütçenin varidat ve masarifatı teviz edilmiştir.

Maliye Vekâleti Celilesinin 14 Mart 1928 tarih ve 52724 numaralı **tezkeresi suretidir**

Şahsiyeti hükmiyeyi haiz olarak tesis edilecek Yüksek Mühendis Mektebinin Nafia Vekâleti Celilesince tadilen tanzim olunup Hazineye emir ve havale buyrulan merbut bütçe lâyihası ve teferrüatı mütalâa ve tetkik olundu :

Mukaddema tanzim olunan Yüksek Mühendis Mektebi Bütçe Lâyihası ile teklif edilen tahsisat; 1928 senesi Nafia bütçesiyle mezkûr Mektep için teklif olunan tahsisata nazaran «30 008» lira fazla bulunması hasebiyle Hazinece kabul edilmemiş idi. Bu kere tadilen tanzim olunan merbut bütçe lâyihasında maaşat faslından 5 008 liranın tenzil edildiği ve mütebaki 25 000 liranın da Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinden muavenet olarak alınacak yirmi beş bin lira ile karşılaştırıldığı görülmüştür.

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinden işletme açıkları için halen muvazenei umumiyeden muavenet edilmekte olmasına göre muavenetle idare olunan bir bütçeden diğer bütçeye muavenet suretiyle tahsisat tefrikine imkân olmamakla beraber netice itibariyle mütevazın olarak tanzim olunan senei atıye bütçesindeki tahsisatı da tezyide matuf bulunan merbut muaddel Lâyiha Kanuniyenin dahi Hazinece kabul olamayacağı arz olunur efendim hazretleri.

Maliye Vekili
Saraçoğlu Şükrü

Türkiye
Büyük Millet Meclisi
Bütçe Encümeni
Mazbata No. : 118
Esas No. : 1/183

Bütçe Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Başvekâletten varit olup Encümenimize havale buyrulan Yüksek Mühendis Mektebi Bütçe Kanunu Lâyihası ve esbabı mucibe mazbaasıyla merbutatı müzakere ve tetkik olundu;

Mühendis Mektebi maaşat ve masarifi şimdiye kadar olduğu gibi 1928 senei maliyesi için de Nafia Vekâleti bütçesine ithal kılınmış ve Meclisi Âlinin de kabulüne iktiran etmişti. Ancak ahiren Mühendis Mektebine 1275 numaralı ve 17 Mayıs 1928 tarihli Kanun ile ünvanı Yüksek Mühendis Mektebine kalbedilerek şahsiyeti hükmiye verilmiş ve mühlak bir bütçe ile idaresi esası talkarrür ettirilmiş olduğun-

dan kanunu mezkûr hükmüne tebaan yeni bir bütçe tertip edilerek işbu lâyiha ihzar kılınmıştır.

Lâyihanın birinci, ikinci maddeleri masarîf ve varidatı müşir olup her ikisi de 272 800 liradan ibaret bulunmaktadır. Masraf cetveli üç fasıl üzerine tertip edilmiş olup birinci fasıl maaşat ve ücretatı muhtevidir. Bu fasılda Nafia Vekâletinin 1928 bütçesinde Mühendis Mektebi için kabul olunan kadro esasatı aynen ahzedilmekle beraber yeni teşekkül için lâzım olan muhasebeci, veznedar ile yeni ihtisas şubeleri için lüzum görülen bir ecnebi mütehasıs, altı muallim ve iki muhtelif ilâveten ithal ve fasıl hemen teklif veçhile kabul olunmuş ve ikinci tahsisatı fevkalâde faslı da 49 530 lira hesabedilmiştir.

Üçüncü fasıl, masarîfi idare olup masarîfi daime, masarîfi, tesisiye, inşaa ve tamirat, muallimin ve talebenin seyahati fenniye masrafı, harcırah maddelerini muhtevi olmak üzere 171 310 lira olarak kabul ve masarîfi umumiyeye yekûnu 272 800 lira olarak tespit edilmiştir. Bu fasılda ilk sene olmak itibariyle masarîfi tesisiye, inşaat ve tamirat birer madde halinde bırakılmış ise de müteakip senelerde bunların ayrı fasıllara alınması icabedeceğine şimdiden nazarı diklati celbederiz.

Varidat cetveli altı maddeyi havi bir fasıl olarak tertip edilmiştir. Birinci maddesi muvazenei umumiyeden verilen tahsisat olup miktarı Nafia Vekâletinin kabul olunan 1928 bütçesinin 724 ncü faslındaki vilâyet memurın maaşatından Mühendis Mektebi memurın ve mualliminine mahsus 27 240, 725 nci fasılın birinci maddesinden 11 760, 726 ncü tahsisatı fevkalâde faslından 43 300, 758 nci fasıldaki mektepler masarîfından Mühendis Mektebine tahsis ve tefrik olunan 161 695 liradan terettüp etmek üzere ceman 244 000 lira olarak tespit olunmuştur.

Mezkûr 161 695, 758 nci fasılın birinci maddesinden 70 000, ikinci maddesinden 42 000, üçüncü maddesinden 49 695 lira tenzil ile elde edilmiştir. İkinci maddedeki talebe ücretatı ilk sene olmak itibariyle 2 500, üçüncü kimyahane, tecrübeyane hasılatı ile dördüncü kütüphane ve matbaa varidatı maddeleri beşer yüz ve beşinci hasılatı müteferrika maddesi 300 lira olarak tespit edilmiştir.

Altıncı maddedeki müessesattan vaki olacak tebberru miktarı 25 000 lira olarak kabul edilmiştir. Bu miktarın 20 000 lirası Anadolu Demir Yolları İdaresince verilecektir.

Mühendis Mektebi varidat tahkikatının ve bilhas-sa kimyahane, tecrübeyane, matbaa ve kütüphane

hasılâtının fazla olması ihtimali mevcut olmakla beraber mektebin ilk teşekkülü anında ihtiyatlı bir bütçeye malik olması şayanı tercih addedilmiştir.

Varidat cetvelinde görülen muvazenei umumiyeden muhasses meblâğ tertibi 1928 bütçesinde mevcut olmayıp balâda arz edildiği veçhile Nafia Vekâleti Bütçesinin muhtelif tertiplerine dahil bulunmaktadır.

Bu mebalığın tertiplerinden alınarak Nafia Vekâleti bütçesinde açılacak bir faslı mahsusa nakli bütçe tatbikatı noktai nazarından elzem olmakla bu maksadı teminen ikinci bir lâyiha tertibi ve Ceyeti Celîleye taktimi cihetine gidilmiştir.

Bu lâyihanın birinci maddesi ile Nafia Vekâleti Bütçesinde Yüksek Mühendis Mektebi tahsisatı maktuası ünvanı ile yeniden 764 numaralı bir fasıl küşad edilmekte ve bu fasla 724, 725, 726 ve 758 nci fasıllardan naklen 244 000 lira tahsisatı fevkalâde olarak vaz olunmaktadır.

Yüksek Mühendis Mektebi Bütçe Kanunu Lâyihasının 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri mutat ahkâmı havidirler. Hükümetin teklifindeki dördüncü madde şahsiyeti hükmiye kanununda mevcut olmak itibariyle tekrarına mahal görülemiyerek tayyolunmuştur. Yüksek Mühendis Mektebinin ilk bütçesi münasebetiyle bir mü'lâhazayı tespit etmeyi de encümenimiz lüzumlu görmektedir.

Yüksek Mühendis Mektebinde elyevm 210 talebe mevcuttur. 1928 senei maliyesinden itibaren bu miktarın 240 talebeye iblâğı mukarrer olup bütçeye nazaran ve her talebeye takriben 700 lira senevi masraf etmektedir. Maksada ve bugünkü pahalılığa nazaran bu miktar istikrar olunamaz ise de mektep idaresinin müteakip seneler zarfında tasarruf ve talebe adedini tezyit suretiyle bu miktarın tenkisini hedef ittihaz etmesi elzemdir.

700 lira senevi masrafta mektebin menkul ve gayrimenkul envalinin faiz ve itfa bedelleri dahil olmadığından hakiki bir maliyette bunların da hesaba alınması ve bilhassa mektepten neşet edecek mühendislerden hizmeti Hükümeti kabul eylemeyenlerden alınacak tazminat miktarının bu hesaba göre istifası da şayanı kayıttır.

Maruzatı salife dairesinde ihzar kılınan iki lâyiha Heyeti Celîleye arz olunur.

Reis
Edirne
Şakir

19 Mayıs 1928
Reisvekili
Burdur
Vahit

Mazbata Muharriri
Aydın
Mühendis Mithat
Aza
Tokat
Şevki
Aza
Samsun
Adil
Aza
Niğde
Mehmet Atâ

Kâtip
Kütahya
Niyazi Asım
Aza
Elâziz
Hasan Tahsin
Aza
Isparta
Mükerrerem
Aza
Erzurum
Aziz

Aza
Erzurum
Nafi Atuf

Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 Senei Maliyesi
Bütçe Kanunu Lâyihası

Hükümetin Teklifi

Birinci Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 senei maliyesi varidatı merbut (A) cetvelinde gösterildiği veçhile 250 590 lira olarak tahmin edilmiştir.

İkinci Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 senei maliyesi masarifi umumiyesi (B) cetvelinde gösterildiği veçhile 250 590 lira olarak tayin olunmuştur.

Üçüncü Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin şahsiyeti hükmiyesi hakkındaki Kanunun dördüncü maddesinde muharrer envai varidat ve hâsılatı müteferrika 1928 senei maliyesinde ahz ve tahsil olunur.

Dördüncü Madde — Yüksek Mühendis Mektebinde talebeden alınan ücretler ve harçlar ile tecrübe hane, kütüphane, matbaa, kimyahaneden alınan ücretlerin miktarı mektep idare meclisinin kararıyla tayin ve Nafia Vekâletinin tasdikiyle tespit olunur.

Beşinci Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 senei maliyesi kadrosu merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir.

Altıncı Madde — Bu Kanun 1 Haziran 1928 tarihinden muteberdir.

Yedinci Madde — İşbu Kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Nafia vekilleri memurdur.

8 Nisan 1928
Başvekil
İsmet
Müdafaa-i Millîye Vekili
Mustafa Abdülhalik
Adliye Vekili
Mahmut Esat
Dahiliye Vekili
Şükrü Kaya

Hariciye Vekâleti Vekili
Şükrü Kaya
Maarif Vekili
Mustafa Necati
İktisat Vekili
Mustafa Rahmi

Maliye Vekili
Saraçoğlu Şükrü
Nafia Vekili
Behiç
Sihhiye ve Muaveneti
İçtimaiye Vekili
Refik Beyefendi
İmzada bulunmadı.

Bütçe Encümeninin Teklifi

Birinci Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 senei maliyesi masarifi merbut (A) cetvelinde gösterildiği veçhile 272 800 lira olarak tayin edilmiştir.

İkinci Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin 1928 senei maliyesi varidatı merbut (B) cetvelinde gösterildiği veçhile 272 800 lira olarak tayin olunmuştur.

Üçüncü Madde — Yüksek Mühendis Mektebinin şahsiyeti hükmiyesi hakkındaki Kanunun dördüncü maddesinde muharrer envai varidat 1928 senei maliyesinde ahz ve tahsil olunur.

Dördüncü Madde — Aynen kabul edilmiştir.

Beşinci Madde — Aynen kabul edilmiştir.

Altıncı Madde — Aynen kabul edilmiştir.

(A) Cetveli - Masraf Bütçesi

F	M	Nev'i varidat	Hükümetçe tahmin olunan	Encümençe tahmin olunan
1		Maaşat ve ücretler		
	1	Heyeti idare maaşatı	5 370	4 920
	2	Heyeti talimiye maaşatı	35 400	26 280
	3	Memurin ve müstahdemin ücretleri	10 620	20 760
		Fasıl Yekûnu	51 630	51 960
2		Tahsisatı fevkalâde	51 960	49 530
3		Masarifi idare		
	1	Masarifi daime	70 000	70 000
	2	Masarifi tesisiye	20 000	40 000
	3	İnşaat ve tamirat	50 570	54 310
	4	Muallim ve talebenin seyahati fenniye masrafı	5 000	5 000
	5	Harcırah	2 000	2 000
		Fasıl Yekûnu	147 570	171 310
		Yekûnu Umumi	250 590	272 800

(B) Cetveli - Varidat Bütçesi

1	Muvazenei umumiyeden verilen tahsisat	223 589	244 000
2	Varidatı muhtelif		
	1 Talebe ücretleri	700	2 500
	2 Kimyahane ve tecrübehane hâsılatı	500	500
	3 Kütüphane ve matbaa hâsılatı	500	500
	4 Hâsılatı müteferrika	300	300
	5 Müessesattan teberru	25 001	25 000
	Fasıl Yekûnu	27 001	28 800
	Yekûnu Umumi	250 590	272 800

(C) Cetveli

Nev'i memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
İdare Heyeti			
Müdür	1	90	
Müdür muavini	1	50	
Mümeyyiz	1	25	
Kâtip ve daktilo	1	20	
Ambar memuru	1	25	
Levazım ve mübayaa memuru	1	25	
Alât ve edevatı fenniye memuru	1	30	
Kütüphane memuru	1	20	
Dahiliye memuru	3	25	
Muhasip	1	30	
Veznedar	1	20	
Heyeti talimiye			
Muallim	3	90	
»	3	75	
»	1	70	
»	1	50	
»	6	40	
»	3	35	
»	16	30	
Muallim Muavini	7	30	
Muallim	4	25	
»	11	20	
»	6	15	
»	7	10	
Muit	2	30	
Memurin ve müstahdemini daim e ücreti			
Avrupa'dan celp olunacak mütehasıs	1		750
Doktor	1		40
Ahçı kalfa ve yamaklarıyla beraber	1		80
Marangoz	1		50

Nev'i memuriyet	Adet	Maaş	Ücret
Ressam		1	75
Matbaacı		1	60
Hadieme (1)		27	675

1928 Senei Maliyesi Nafia Vekâleti Bütçesinde
Münakale İcrasına Dair Kanun Layihası

Birinci Madde — 1928 senei maliyesi Nafia Vekâleti bütçesinde yeniden (Yüksek Mühendis Mektebi tahsisatı makduası) unvanlı 764 ncü fasıl küşat ve bu fasla merbut cetvelde muharrer fasıl ve maddelerden naklen 244 000 lira tahsisatı fevkalade olarak vaz edilmiştir.

İkinci Madde — Bu Kanun 1 Haziran 1928 tarihinden muteberdir.

Üçüncü Madde — Bu Kanunun ahkâmını icraya Maliye Vekili memurdur.

Cetvel

724	0	Vilayat memurini maaşatı	27 240
725	1	Vilayat müstahdemini daim e ücreti	11 760
726	0	Tahsisatı fevkalâde	43 305
758	1	Mühendis ve Nafia mektepleri masarifi daimesi	70 000
758	2	Mühendis ve Nafia mektepleri masarifi tesisiyesi	42 000
758	3	Mühendis ve Nafia inşaat ve tamirâtı	49 695
Yekûn			244 000

(1) Azami kırk lirayı tecavüz etmemek üzere beherinin tayini ücreti vekâlete aittir.